

OBSAH.

Slova úvodní.

Strana

Jan Blahoslav a Jan Josquin	I—C.
---------------------------------------	------

I. Jan Blahoslav	III—XIV.
----------------------------	----------

Omyly týkající se Musiky *Blahoslavovy*; spis ten je populární theorie hudby, první česky psaná, a prosodie dotýká se jen stručně v Přídavicích. — Nástin života *Jana Blahoslava* (1523—1571); jeho studia, jeho postavení v Jednotě bratrské, spory s *ř. Augustou*; Filippika.

II. Kancionál Šamotulský	XV—LII.
------------------------------------	---------

Pohnutky, jež vedly k vydání jeho, přípravy k tomu. První úvod k *Blahoslavovu* Rejstříku písní Redaktoři kancionálu: *Jan Blahoslav*, *Jan Černý*, *Adam Šturm*. Svízele redakční, zejména s *Augustou*. Výňatky z *Blahoslavovy* Apologie kancionálu; *Blahoslavova* nespokojenost s předčasným vydáním kancionálu nedokorrigovaného. Ochránovský exemplář kancionálu Šamotulského, jež *Blahoslav* s hojnými glossami kritickými odevzdal *Václavu Solinovi* k pořízení vydání druhého; bližší zprávy o glossách *Blahoslavových*. Tisk kancionálu v Šamotulách 1560 až 1561. *Alexander Oujezdecký* a *Lukáš hr. z Górký*. — Popis kancionálu Šamotulského (1561) a Evančického (1564); pokroky zevnější úpravy. — Přehled jeho obsahu. Druhý úvod k Rejstříku písní; statistika písní, co do původu textů i nápěvů, a důsledky z ní. Skladatelem písně především miněn básník; texty podkládány z pravidla hotovým nápěvům. Nápěvy světské; nota obecná. — *Blahoslavovo* vydání Evangelii, t. j. akcentů církevních (1571) jakožto doplněk kancionálu.

III. Blahoslavovy písně	LIII—LXVIII.
-----------------------------------	--------------

Seznam *Blahoslavových* písní v kancionálu obsažených. Úvahy o nich. *Blahoslav* básník. Časoměrná prosodie *Blahoslavova*; píseň »Chvály radostné«, sapfická sloka. — Nápěvy písní *Blahoslavových*; pravděpodobné autorství jeho při osmi melodiích: »Aj Pane můj«, »O ušlechtilé přirození«. »Práci denní vykonavše«, »Přilišná ouzkostí srdce ctěno«, »Přišliť jsou dnové«, »Věčný králi, Pane náš«, »Ve dnech bidných, pokušení plných«, »Vizme nynější čas nebezpečný«.

IV. Blahoslava Musica LXIX—LXXXIV.

Musica vydána (1558) k užitku těch, kteří kancionálů s notami užívali a latinsky neuměli. Úspěch její jakožto prvního českého spisu toho druhu. Druhé vydání (1569) vlastní Musiku podává bez podstatných změn, ale rozmnouženou oběma Přídavky. Obsah Musiky a její prameny; *Hermann Finck*, *Adrian Petit Coclicus*, *Nic. Listenius*. První Přídavek pro zpěváky určený; *Blahoslavovy* zkušenosti v oboru umění výkonného. První pokus zapsati notami slova mluvená (ve Vadách kazatelův). Druhý Přídavek básníkům textů věnovaný; základ *Blahoslavových* studií v oboru tom, jako v hudbě, položen ve Vitemberku. Poetika *Blahoslavova* dle Musiky, Grammatiky a Vad kazatelův.

V. Josquinova Muzika a její autor LXXXV—C.

Druhý český spis o theorii hudby z r. 1561, zachovaný jediným neúplným exemplářem musejním. Obsah jeho u porovnání s Musikou *Blahoslavovou*; hlavním pramenem příkladů notových byla *Josquinova* *Musika Listeniova*. — Dosavadní domněnky o tom, kdo byl *Jan Josquin*? Jméno to je pseudonym, za nímž skryt je spisovatel Čech a člen Jednoty bratrské. Rukopisné glossy v musejním exempláři *Josquinovy* *Muziky*; ukázky z nich; z vnitřních i zevnějších důvodů dlužno pokládati je za vlastnoruční přípisky *Blahoslavovy*. Glossa na stránce titulní s velikou pravděpodobností poukazuje k *B. Václavu Solinovi* jakožto autoru *Josquinovy* *Muziky*. — To, co o *Solinovi* a poměru mezi ním a *Blahoslavem* i jinak ještě zjistiti lze, pravděpodobnost tu jen stupňuje. Dočasná nehoda mezi oběma vznikla patrně za tisku kancionálu v Šamotulách, kde *Solin* z počátku zastupoval redakci (1560); když pak dojíti mělo k druhému vydání kancionálu, nastal smír a *Solinovi* svědění vytisknutí jeho v *Evančicích* (1564). O domýšlivosti *Solinově* svědčí i kniha úmrtní. Že připsána je Muzika *Josquinova* pánům *Krajčům* *Mladoboleslavským*, z životních poměrů *Solinových* lze vysvětliti. *Solinovy* písně v kancionálu šamotulském. Šifra: »I. I. V. S.« v Muzice a výklad její nejbližší: *Johannes Josquinus*, *Venceslaus Solin*.

Jana Blahoslava Musica 1569

1—64

Faksimilovaný titul.

<i>Ad lectorem</i>	4
<i>K čtenáři</i>	5
Kapitola I. O rozdile zpěváků	7
Kapitola II. Na čem musika záleží	7
Noty, klíčové, hlasy	8
Kapitola III. O hlasích, skrze něž se všeliký zpěv pronáší, koná neb působí	8
Kapitola IV. O klíčích a jejich počtu, rozdile i pořádku	9
Vysvětlení řebřku	10
Vysvětlení ruky	11
Kapitola V. O proměňování těch šesti hlasů <i>ut re mi fa sol la</i>	11
Zpráva o tvrdém zpěvu	12
O zpívání měkkém neb povlovném	12

	Strana
Kapitola V. O zpěvu smyšleném proti obecnému čelícím, jenž latině slove <i>Cantus fictus</i>	13
Regule o proměnách čili mutacích	14
Regule o solmisování	15
Kapitola VI. O způsobu neb tvárnosti not	15
O notách svázaných neb spojených	16
Kapitola VII. O pauzách	19
Kapitola VIII. O taktu	20
Kapitola IX. O taktu. O proporcích	21
Kapitola X. O tóních	24
O vlastnostech přirozených každého tonu obláště	25

Přídavkové k Musice:

<i>Ad lectorem</i>	30
Zprávy některé potřebné těm, kdož chtějí dobře zpívatí	31
<i>K čtenářů</i>	31
O hlasu svého šetření a pouštění	38
O rozdíle mezi zpěvy	34
O okorování	36
O nedostatků doplnění	37
Zprávy předním kantorům: O hlasu zpravování	38
Vitíu kantorů: O začínání	39
O povyšování	40
O zlém začínání	41
O škodlivém pospíchání	41
O nepřipadném ztužování začátku	42
O rozdrobování not	43
O vydržování finálu	43
O pozdvihování finálu	44
O ponižování finálu	44
O neumělem taktování	45
O proměňování počátku veršů	45
O nepoznání vad	46
Regule zpěvákům do kůru	46
<i>Veritas odium parit</i>	47
Naučení potřebná těm, kteříž písni skládati chtějí	48
<i>Ad lectorem</i>	48
<i>Předmluva k čtenářů</i>	49
O písni	51
Zprávy k samým věcem náležité	52
O slovích	5b
O rytmech	56
O klauzulích	57
O syllabách	59
Zavírka	61
Další ukázka notového tisku z Blahoslavovy Musiky	64
Jana Josquina Muzika 1561	65—104
Faksimilovaný titul	
<i>Epigramma ad lectorem musicae studiosum</i>	68

	Strana
<i>Příspěvní pánům Krajčům z Krajku</i>	69
<i>Úvod</i>	71
1. O hlasích a vlastnostech jich	72
2. O klíčích a pořádném jich užívání	75
3. O způsobu a formě not	77
4. O mutací, t. proměňování hlasův O zpěvích	80
O scale měkké	83
O scale tvrdé	84
O scale přirozené	85
O scale smyšlené	85
5. O transposicí, t. přeložení	88
Klíčův přeložení příkladové	89
O transposicí zpěvův	90
6. O charakterech neb všelikých znameních	93
7. O solmizování, to jest hlasův jmenování	96
8. O toních a přirození jejich	101
Faksimilované ukázky přípisů z Josquinovy Muziky a z Ochranov-	
ského exempláře kancionálu Šamotulského.	
Poznámky k oběma Muzikám	105—126
I. <i>Poznámky k Muzice Blahoslavově</i>	107
II. <i>Poznámky k Muzice Josquinově</i>	118
III. <i>Názvosloví obou Muzik</i>	123
Doplňky a opravy chyb tiskových	127
Rejstřík jmen osobních	130
Obsah	133

(Zinkografické reprodukcce obou titulů jakož i ukázek notového tisku a rukopisných gloss jsou z fotochemigrafického ústavu *Husnik & Häusler*.)